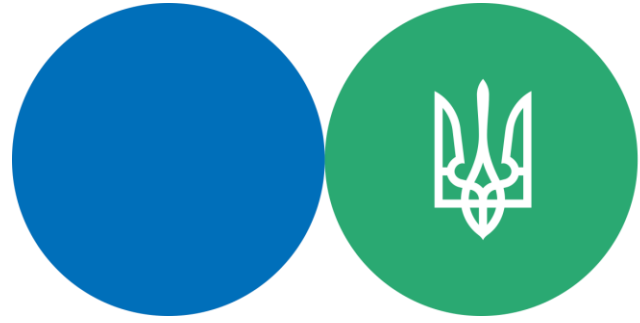

Державна
податкова
служба України

Особливості оподаткування фізичних осіб - підприємців, які перебувають на загальній системі оподаткування

Державна
податкова
служба України

Чи існують обмеження щодо здійснення видів діяльності ФОП на загальній системі оподаткування?

Відповідно до ст. 42 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року № 436-IV із змінами та доповненнями підприємство - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Згідно із ст. 42 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР із змінами та доповненнями кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Перелік видів діяльності, які не має право здійснювати фізична особа – підприємець на загальній системі оподаткування визначений у ст. 4 Закону України від 07 лютого 1991 року № 698-XII «Про підприємство» із змінами та доповненнями.

Що є об'єктом оподаткування ФОП на загальній системі оподаткування відповідно до Податкового кодексу України?

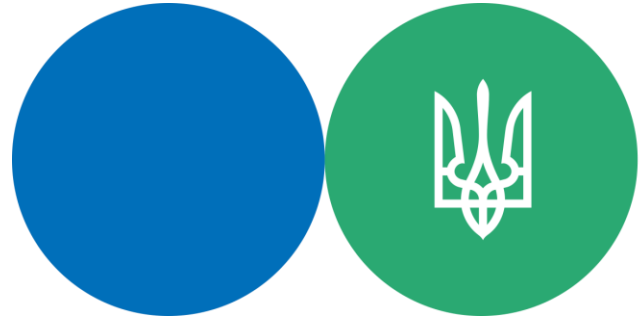
Відповідно до п. 177.2 ст. 177 розд. IV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI об'єктом оподаткування є чистий оподатковуваний дохід, тобто різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та негрошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю такої фізичної особи – підприємця.

За якою ставкою ПДФО та військового збору оподатковуються доходи ФОП, що перебувають на загальній системі оподаткування?

Відповідно до п. 177.1 ст. 177 ПКУ доходи фізичних осіб - підприємців, отримані протягом календарного року від провадження господарської діяльності, оподатковуються за ставкою, визначеною п. 167.1 ст. 167 ПКУ.

Згідно з п. 167.1 ст. 167 ПКУ ставка податку становить 18 відсотків бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) (крім випадків, визначених у пп. 167.2 - 167.5 ст. 167 ПКУ) у тому числі, але не виключно у формі: заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами.

Крім того, доходи отримані протягом календарного року від провадження господарської діяльності, оподатковуються військовим збором за ставкою 1,5 відсотки, у відповідності до п.16¹ підрозділу 10 розділу XX Перехідних положень Податкового кодексу України

Державна
податкова
служба України

Які доходи включаються до загального оподаткованого доходу ФОП на загальній системі?

До складу загального оподаткованого доходу зараховується виручка, що надійшла фізичній особі - підприємцю як в грошовій, так і в натуральній формі, а саме:

- виручка у вигляді безготівкових грошових коштів, що надійшли на банківський рахунок чи в готівковій формі безпосередньо підприємцю чи його працівникам на місці здійснення розрахунків (в т.ч. відсотки банку);
- виручка в натуральній (негрошовій формі);
- суми штрафів і пені, отримані від інших суб'єктів підприємництва за договорами цивільно-правового характеру за порушення умов договорів та інші доходи, які пов'язані із здійсненням підприємницької діяльності.

Чи зобов'язані ФОП на загальній системі оподаткування вести облік доходів і витрат?

Відповідно до п. 177.10 ст. 177 ПКУ фізичні особи – підприємці зобов'язані вести облік доходів і витрат та мати підтверджуючі документи щодо походження товару.

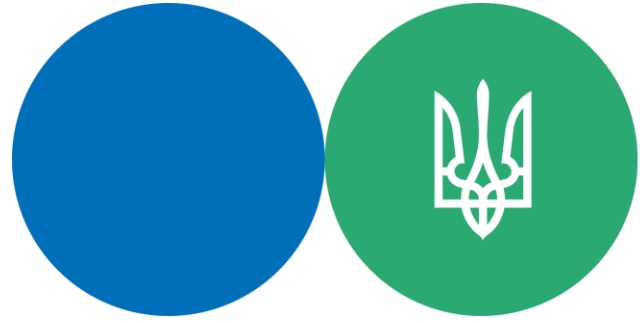
Облік доходів і витрат від виробництва та реалізації власної сільськогосподарської продукції ведеться окремо від обліку доходів і витрат від здійснення інших видів господарської діяльності.

Типова форма, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами – підприємцями затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.05.2021 № 261 (далі – Порядок № 261), який набрав чинності з 16.07.2021.

Згідно з п. 2 розд. I Порядку № 261 облік доходів і витрат ведеться в паперовому та/або електронному вигляді, у тому числі засобами електронного кабінету у порядку, встановленому законодавством.

На підставі первинних документів за підсумками робочого дня, протягом якого отримано дохід/понесено витрати, здійснюються записи про отримані доходи та документально підтверджені витрати (п. 1 розд. I Порядку № 261).

Типова форма, затвердженою Порядком № 261 не підлягає реєстрації у контролюючому органі.

Державна
податкова
служба України

Які витрати включаються до складу витрат ФОП на загальній системі оподаткування?

Пунктом 177.4 ст. 177 ПКУ визначено перелік витрат, безпосередньо пов'язаних з отриманням доходів фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності на загальній системі оподаткування, а саме:

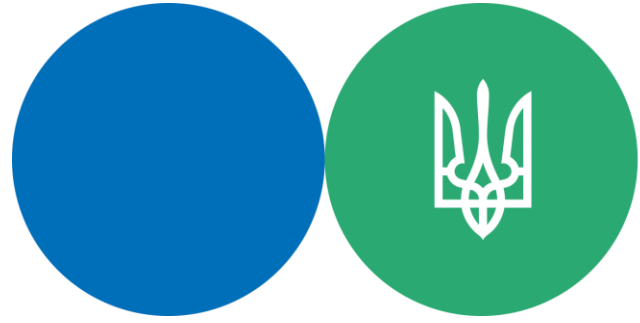
витрати, до складу яких включається вартість сировини, матеріалів, товарів, що утворюють основу для виготовлення (продажу) продукції або товарів (надання робіт, послуг), купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, палива й енергії, будівельних матеріалів, запасних частин, тари й тарних матеріалів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;

витрати на оплату праці фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з таким платником податку, які включають витрати на оплату основної і додаткової заробітної плати та інших видів заохочень і виплат виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій, заохочень, відшкодувань вартості товарів (робіт, послуг), витрати на оплату за виконання робіт, послуг згідно з договорами цивільно-правового характеру, будь-яка інша оплата у грошовій або натуральній формі;

суми податків, зборів, пов'язаних з проведенням господарської діяльності такої фізичної особи – підприємця (крім податку на додану вартість для фізичної особи – підприємця, зареєстрованого як платник податку на додану вартість, та акцизного податку, податку на доходи фізичних осіб з доходу від господарської діяльності, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з об'єктів житлової нерухомості); суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірах і порядку, встановлених законом; платежі, сплачені за одержання ліцензій на провадження певних видів господарської діяльності фізичною особою – підприємцем, роялті на користь правовласників, як винагорода за використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав чи як відрахування на користь правовласників на підставі договорів, укладених таким платником податку з організаціями колективного управління;

інші витрати, до складу яких включаються витрати, що пов'язані з веденням господарської діяльності, які не зазначені в підпунктах 177.4.1 – 177.4.3 п. 177.4 ст. 177 ПКУ, до яких відносяться витрати на відрядження найманих працівників, на послуги зв'язку, реклами, плати за розрахунково-касове обслуговування, на оплату оренди, ремонт та експлуатацію майна, що використовується в господарській діяльності, на транспортування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів), вартість придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг).

Фізичні особи – підприємці на загальній системі оподаткування мають право (за власним бажанням) включати до складу витрат, пов'язаних з провадженням їх господарської діяльності, амортизаційні відрахування з відповідним веденням окремого обліку таких витрат.

Державна
податкова
служба України

В які терміни ФОП на загальній системі оподаткування подає податкову декларацію про майновий стан і доходи

Відповідно до п. 177.5 ст. 177 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) фізичні особи – підприємці подають до контролюючого органу податкову декларацію про майновий стан і доходи (далі – податкова декларація) за місцем своєї податкової адреси за результатами календарного року у строки, встановлені ПКУ для річного звітного податкового періоду, в якій також зазначаються авансові платежі з податку на доходи фізичних осіб.

При цьому, податкова декларація за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року, подається самозайнятими особами, в тому числі фізичними особами – підприємцями до 1 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розд. IV ПКУ (п.п. 49.18.4 п. 49.18 ст. 49 ПКУ)

В які терміни ФОП на загальній системі оподаткування сплачує задекларовану нею суму податкових зобов'язань з ПДФО

Згідно з п. 57.1 ст. 57 ПКУ платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених ПКУ.

Якщо граничний строк сплати податкового зобов'язання припадає на вихідний або святковий день, останнім днем сплати податкового зобов'язання вважається операційний день, що настає за вихідним або святковим днем.

В які терміни ФОП на загальній системі оподаткування подає податкову декларацію про майновий стан і доходи при проведенні державної реєстрації припинення підприємницької діяльності?

У разі проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця за її рішенням останнім базовим податковим (звітним) періодом є період з дня, наступного за днем закінчення попереднього базового податкового (звітного) періоду до останнього дня календарного місяця, в якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності.

Фізична особа – підприємець на загальній системі оподаткування подає податкову декларацію протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем місяця, в якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності та сплачує податок на доходи фізичних осіб протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання такої декларації.